

Հավելված

Հայաստանի Հանրապետության

Արարարի մարզի Մասիս համայնքի ավագանու

« » «

» 2025թ. թիվ ————— որոշման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶԻ

ՄԱՍԻՍ ՀԱՄԱՅՆՔԻ 2026-2028 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ

ՄԻՋՆԱԺԱՄԿԵՏ ԾԱԽՍԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

1. Հայաստանի Հանրապետության տեղական ինքնակառավարման համակարգում օրենսդրությամբ սահմանվել է համայնքում իրականացվող ռազմավարական ծրագրավորման երեք փուլ, որոնք տարբերվում են միմյանցից ինչպես դրանց ծրագրավորման ժամանակային հորիզոնով, այնպես էլ յուրաքանչյուր փուլում ծրագրավորվող տարրերի ագրեգացման մակարդակով: Այսպես, կախված ծրագրավորման ժամանակային հորիզոնից՝ նախատեսվում է հնգամյա ժամանակահատվածի (երկարաժամկետ), եռամյա ժամանակահատվածի (միջնաժամկետ) և մեկ տարվա ժամանակահատվածի (կարճաժամկետ) ծրագրերի մշակում: Վերը նշված ծրագրավորման երեք փուլերը փոխկապակցված են, և յուրաքանչյուր փուլում կազմված և սահմանված կարգով հաստատված ծրագիրը հիմք է հանդիսանում հաջորդ փուլում կազմվելիք ծրագրի համար: Մասնավորապես, երկարաժամկետ ծրագիրը հիմք է հանդիսանում միջնաժամկետ ծրագրի մշակման համար, իսկ միջնաժամկետ ծրագիրը իր հերթին հիմք է հանդիսանում կարճաժամկետ ծրագրի մշակման համար:

2. Համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի դրույթների իրագործման հիմնական գործիքը, որը հնարավորություն է տալու առավել իրատեսական, առարկայական դարձնել համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը՝ առաջիկա երեք տարվա համայնքի միջնաժամկետ ծախսերի ծրագիրն է (ՄԺԾԾ): Այն հստակեցնում է եռամյա ժամանակահատվածում համայնքի ծախսային քաղաքականությունը տարեկան կտրվածքով՝ հնարավորություն ընձեռնելով համայնքի համար միջնաժամկետ հատվածում կառավարելու համայնքի ֆինանսական ռեսուրսները և ստեղծելու պատշաճ ծրագրային հիմքեր առաջիկա տարվա

համայնքի բյուջեի նախագծի մշակման համար: Այսինքն՝ համայնքի տարեկան բյուջեի նախագծի կազմման գործընթացն առաջնորդվելու է արդեն իսկ կազմված համայնքի ՄԺԾՕ-ով՝ առաջիկա տարվա համար հաստատված հաշվարկներով և հիմնավորումներով: Եվ հենց դրանով է պայմանավորված այն հանգամանքը, որ համայնքի ՄԺԾՕ նախագծի մշակումը նույնպես, ինչպես և տարեկան բյուջեի նախագծի մշակումը, համայնքի բյուջետային գործընթացի լիիրավ փուլ է համարվում:

3. Մասիս համայնքի 2026-2028թթ. միջնաժամկետ ծախսերի ծրագիրը (այսուհետ՝ ՄԺԾՕ) լինելով համայնքի եկամուտների ձևավորման ու ծախսերի կատարման տարեկան ֆինանսական ծրագրերի ուղենիշային փաստաթուղթ, հանդիսանում է Մասիս համայնքի զարգացման հեռանկարի թվային արտացոլումը և համայնքի միջնաժամկետ կտրվածքով գլխավոր ֆինանսական փաստաթուղթը, որը և հանդիսանում է ելակետ՝ նախագծելու համապատասխան տարվան հաջորդող տարեկան բյուջեն:

4. ՄԺԾՕ-ն ակնկալվող եկամուտների և առաջարկվող ծրագրերի ու միջոցառումների համապարփակ թվարկումն է 2026-2028 ֆինանսական տարիների համար ՏԻՄ-ի գործունեության յուրաքանչյուր բնագավառում, որը միտված է համայնքի կայուն և համաչափ զարգացմանը, ինչպես նաև հնարավորություն է ընձեռնելու համայնքին առավել արդյունավետ գեներացնել եկամուտները:

5. Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի Մասիս համայնքի 2026-2028 թվականների միջնաժամկետ ծախսերի ծրագիրն ընդունելու արդյունքում ակնկալվում է եկամուտների և ծախսերի արդյունավետ կառավարում, ոլորտային տարբեր ծրագրերի իրականացմամբ պլանավորված մոտեցում, ուղղակի և ելքային արդյունքների ձեռքբերում՝ միաժամանակ կիրառելով նոր որակի և մակարդակի կառավարում:

6. Մասիս համայնքի 2026-2028 թվականների միջնաժամկետ ծախսերի ծրագիրը նախագծվել է՝ ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» և «Տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքներով:

Զարգացման հիմնական ուղղությունները և սկզբունքները

7. Մասիս համայնքի 2026-2028թթ. համար նախանշված ծրագրերի իրականացումը հիմնվելու է համաչափ և կայուն զարգացման սկզբունքի վրա, որի նպատակային իրագործման համար առաջնահերթ և գերակա են համարվելու՝

- 1) Կառավարման արդյունավետության բարձրացումը, համայնքապետարանի գործունեության թափանցիկությունը և բնակչությանը լիարժեք հաշվետվողականությունը:
- 2) Հանրային տարածքների, շրջակա միջավայրի և պատմամշակութային ժառանգության պաշտպանությունը:
- 3) Մարդու իրավունքների պաշտպանության գերակա սկզբունքներով որոշումների կայացումը:
- 4) Անվտանգ, առողջ և հարմարավետ ապրելու և գործելու կենսամիջավայրի ստեղծումը:
- 5) Աղբահանության կազմակերպման և կարգավորման բարելավումը:
- 6) Երիտասարդական և սպորտային ծրագրերի միջոցով բնակիչների շրջանում առողջ ապրելակերպի գաղափարի խթանումը:
- 7) Համայնքային ենթակայության առողջապահական հիմնարկների սպասարկման որակի բարելավման մեխանիզմների ներդրումը, ինչպես նաև դրանց հիմնանորոգումը և ժամանակակից ստանդարտներին հասցնելը:
- 8) Նախադպրոցական հաստատությունների մատչելիության և ներառականության հնարավորությունների ապահովումը:
- 9) Նախադպրոցական և արտադպրոցական կազմակերպությունների կառուցումն ու հիմնանորոգումը:
- 10) Մշակույթի ոլորտի ենթակառուցվածքների զարգացումը, մշակութային կենտրոնների հիմնանորոգումը, մշակութային ծառայություններից օգտվելու ներառականության ապահովումը:
- 11) Շենքերի և բակային տարածքների բարեկարգումն ու բնակչության անվտանգ տեղաշարժի ապահովումը:
- 12) Բնակելի ֆոնդի վերանորոգումն ու պահպանումը:
- 13) Հանգստի գոտիների ստեղծումը, կանաչապատման աշխատանքների իրականացումը, կանաչապատ տարածքների ստեղծումը:
- 14) Նոր կառուցվող թաղամասերում ենթակառուցվածքների ստեղծումը:

- 15) Գործարարության և ներդրումների համար բարենպաստ միջավայրի ապահովումը, համայնքի և գործարար միջավայրի միջև փոխշահավետ համագործակցության խթանումը:
- 16) Նախակրթական, կրթական, մշակութային և սպորտային օբյեկտների հիմնանորոգման աշխատանքների շարունակականության ապահովումը:
- 17) Երեխաների իրավունքների պաշտպանությունն ու անչափահասների հետ տարվող աշխատանքների բարելավումը:
- 18) Բնակիչների սոցիալական պաշտպանվածության ապահովումն ու այդ նպատակով հաշմանդամություն ունեցող անձանց, ծնողազուրկ երեխաների, բազմազավակ և անապահով ընտանիքների կենսական ապահովմանն ուղղված սոցիալական ծրագրերի արդյունավետ իրականացումը:
8. Թվարկված ծրագրերը վերջնական չեն, յուրաքանչյուր տարի, ելնելով ֆինանսական հնարավորություններից ու նախորդ տարվա ծրագրերի ավարտական աստիճանից, դրանք ենթարկվում են փոփոխության, ինչպես նաև առաջանում են նոր առաջնահերթություններ:

Մասիս համայնքի 2026-2028 թվականների կանխատեսվող եկամուտները

9. Մասիս համայնքի 2026-2028 թվականների միջնաժամկետ ծրագրով եկամուտները կանխատեսվել են՝

1) 2026 թվականի համար՝

<i>Եկամուտներ</i>	<i>8 193 043,9</i>	<i>հազար դրամ</i>
<i>ծախսեր՝</i>	<i>8 193 043,9</i>	<i>հազար դրամ</i>

2) 2027 թվականի համար՝

<i>Եկամուտներ՝</i>	<i>8 237 458,0</i>	<i>հազար դրամ</i>
<i>ծախսեր՝</i>	<i>8 237 458,0</i>	<i>հազար դրամ</i>

3) 2028 թվականի համար՝

<i>Եկամուտներ՝</i>	<i>8 319 435,8</i>	<i>հազար դրամ</i>
<i>ծախսեր՝</i>	<i>8 319 435,8</i>	<i>հազար դրամ</i>

Եկամուտների կանխատեսում

10. Մասիս համայնքի 2026-2028 թվականների եկամուտները կանխատեսվել են համապատասխանաբար՝ 8 193 043,9 հազար դրամ, 8 237 458,0 հազար դրամ և 8 319 435,8 հազար դրամ:

11. Հատկանշանական է, որ ընդամենը եկամուտների կազմում աճ է նախատեսվում գրեթե բոլոր բյուջետային բաժիններում և խմբերում, մասնավորապես հարկ է նկատել Մասիս համայնքի սեփական եկամուտների դինամիկան, որը հիմնականում պայմանավորված է ՀՀ Հարկային օրենսգրքի 233-րդ հոդվածի 7-րդ մասով սահմանված դրույթների կիրառմամբ, որի արդյունքում միջնաժամկետ կտրվածքով սեփական եկամուտների կազմում հիմնական աճը նախատեսվում է հարկ անշարժ գույքի մասով եկամտատեսակից:

Ծրագրով նախատեսված եկամուտների հիմնավորումը և համեմատական վերլուծությունը առավել հստակ կլինի դրանք առանձին եկամտատեսակների տեսքով ներկայացման պարագայում:

Հարկեր և տուրքեր

12. Հարկային եկամուտները 2026 թվականի համար կանխատեսվել են 2 000 298,4 հազար դրամի չափով կամ 2025 թվականի համար հաստատված ցուցանիշից 371 968,9 հազար դրամով կամ 22,8 % -ով ավելի, 2027 թվականի համար՝ 2 199 520,5 հազար դրամ կամ 9,6 %-ով ավելի 2026 թվականի նկատմամբ , 2028 թվականին՝ 2 357 442,0 հազար դրամ կամ 7,2 %-ով ավելի 2027 թվականի նկատմամբ:

13. Փոխադրամիջոցի գույքահարկի գծով 2026 թվականին նախատեսվում է հավաքագրել 1 175 048,4 հազար դրամ, որը 2025 թվականի հաստատված ցուցանիշի նկատմամբ աճել է 162 986,6 հազար դրամով, 2027 թվականին 2026 թվականի նկատմամբ ավել է նախատեսված 181 751,6 հազար դրամով, 2028 թվականին 2027 թվականի նկատմամբ ավել է նախատեսվել 98 416,0 հազար դրամով:

14. Տեղական տուրքերի գծով 2026 թվականին նախատեսվել են 189 186,8 հազար դրամի մուտքեր, 2025 թվականին նախատեսված 124 319,6 հազար դրամի դիմաց կամ 64 867,2 հազար դրամով ավելի, 2027 թվականին նախատեսվել է 172 751,4 հազար դրամ, 2028 թվականին նախատեսվել է 175 717,8 հազար դրամ:

15. Համայնքի բյուջե վճարվող պետական տուրքերը 2026-2028 թվականների համար կանխատեսվել է համապատասխանաբար՝ 21 000,0 հազար դրամ, 24 500,0 հազար դրամ, 26 000,0 հազար դրամ, որից՝

1) քաղաքացիական կացության ակտեր գրանցելու հետ կապված համապատասխան գործարքներից՝ 4 500,0 հազար դրամ, 6 500,0 հազար դրամ, 7 000,0 հազար դրամ.

2) նոտարական գրասենյակների կողմից նոտարական ծառայությունների հետ

կապված համապատասխան գործարքներից՝ 16 500,0 հազար դրամ, 18 000,0 հազար դրամ, 19 000,0 հազար դրամ:

Պաշտոնական դրամաշնորհներ

16. Հիմք ընդունելով ՀՀ 2026 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված ցուցանիշները՝ 2026-2028 թվականներին ծրագրվել են տարեկան 4 193 445,6 հազար դրամի չափով պաշտոնական դրամաշնորհներ, որը 2025 թվականի հաստատված բյուջեից ավել է 516 244,9 հազար դրամ: Ընդ որում.

1) ՀՀ պետական բյուջեից 2026-2028 թվականների համար ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիան նախատեսվել է 4 190 395,2 հազար դրամ:

2) Պետական բյուջեից ընթացիկ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակային հատկացումների (սուբվենցիաների) գծով նախատեսվել է 3050,4 հազար դրամ՝ երաժշտական դպրոցների ազգային, լարային նվագարանների ուսուցմանն ուղղված ծախսերի փոխհատուցման նպատակով:

Այլ եկամուտներ

17. Այլ եկամուտները 2026 թվականին ծրագրվել են 591 299,9 հազար դրամ՝ 2025 թվականի բյուջեով նախատեսված 504 068,245 հազար դրամի դիմաց կամ 87 231,655 հազար դրամով ավելի: Ընդ որում.

1) Համայնքի սեփականություն հանդիսացող հողերի և գույքի վարձակալությունից ակնկալվող եկամուտները 2026 թվականի համար նախատեսվել է 85 935,9 հազար դրամ: Նախատեսված ցուցանիշը կապահպանվի նաև 2027-2028 թվականների համար:

2) Տեղական վճարների գծով 2026 թվականին նախատեսվել է 505 364,0 հազար դրամ՝ 2025 թվականի 463 938,6 հազար դրամի համեմատ՝ 41 425,4 հազար դրամով ավելի:

3) Տեղական վճարների գծով նախատեսված ցուցանիշը ներառում է նաև աղբահանության վճարը, որը ծրագրվել է 226 775,5 հազար դրամի չափով 2025 թվականի նույն ցուցանիշից 25 333,5 հազար դրամով կամ 12,6 %-ով ավելի, 2027 թվականին 2026 թվականի նկատմամբ նախատեսվել է 8 %-ի աճ, 2028 թվականին 2027 թվականի նկատմամբ 5 %-ի աճ:

4) Համայնքի կողմից մրցույթների և աճուրդների կազմակերպման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցման համար մասնակիցներից վճարների գծով ծրագրվել է 2 000,0 հազար դրամի մուտքեր:

5) Համայնքային ենթակայության մանկապարտեզների ծառայություններից օգտվողների համար նախատեսվել է՝ 175 280,0 հազար դրամ, համայնքային ենթակայության արտադարոցական դաստիարակության հաստատությունների (երաժշտական և նկարչական) ծառայություններից օգտվողների համար՝ 20 110,5 հազար դրամ ծառայության վճար:

6) Անասնաբույժի ծառայության դիմաց վճար՝ 200,0 հազար դրամ:

7) Համայնքի վարչական տարածքում ինքնակամ կառուցված շենքերի և շինությունների օրինականացման վճարների գծով ծրագրվել է 45 000,0 հազար դրամ:

8) տեղական վճարներ ճարտարապետներից՝ 10 000,0 հազար դրամ:

9) Վարչական իրավախախտումների համար պատասխանատվության միջոցների կիրառումից եկամուտների գծով նախատեսվել է 10 000,0 հազար դրամ:

10) Բնակչության հատուկ սպասարկումից մուտքերը կանխատեսվել է 12 000,0 հազար դրամ:

11) Պետության կողմից պատվիրակված լիազորությունների իրականացման համար՝ 3 998,0 հազար դրամ:

12) Նախատեսվում է նաև բյուջեի վարչական մասի պահուստային ֆոնդից հատկացումներ ֆոնդային բյուջե 2026 թվականին 900 000,0 հազար դրամ կամ վարչական բյուջեի եկամուտների 13,2 %-ի չափով, 2027 թվականին 900 000,0 հազար դրամ կամ վարչական բյուջեի եկամուտների 12,9 %-ի չափով և 2028 թվականին 900 000,0 հազար դրամ կամ վարչական բյուջեի եկամուտների 10,8 %-ի չափով՝ կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով:

Հարկաբյուջետային ռիսկեր

18. ՄԺԾԾ-ի հիմքում դրված հարկաբյուջետային կանխատեսումները հիմնված են մի շարք ենթադրությունների և դատողությունների վրա, որոնց համար օգտագործվել է 2025-ի մայիսի վերջի դրությամբ առկա և հասանելի ամբողջ տեղեկատվությունը: Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրական դաշտում չկան սահմանված իրավական հիմքեր և պահանջներ հարկաբյուջետային հատուկ ռիսկերի բացահայտման, նյութականացման և դրանց վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացման հետ կապված: Վերջիններիս բացակայությունը ստեղծում է ռիսկեր գործառույթի շարունակականության և ինստիտուցիոնալացման տեսանկյունից: Միաժամանակ, հաշվի առնելով Ազգային ժողովում քննարկումների արդյունքները՝ հարկաբյուջետային ռիսկերի ներկայացման և քննարկումների գործող մեխանիզմները արդյունավետորեն չեն ապահովում հարկաբյուջետային ռիսկերի կառավարումը և հաշվետվողականությունը: Ցանկացած կանխատեսում պարունակում է ռիսկեր՝ կապված այն հանգամանքով, որ փաստացի իրադարձությունները կարող են տարբերվել սպասումներից: 2026-2028թթ. ՄԺԾԾ փաստաթղթում ներկայացվող ռիսկերը հիմնականում վերաբերում են համաշխարհային տնտեսական անկման կամ ճգնաժամի առաջացման հավանականությանը, աշխարհաքաղաքական իրավիճակով, այդ թվում տարածաշրջանային ռազմական հակամարտությունների առկայությամբ, ինչպես նաև լրացուցիչ ծախսեր առաջանալու անհրաժեշտության կամ հարկային եկամուտների հավաքագրման սպասվածից ցածր լինելու հետևանքներով ֆինանսավորման կարիքի առաջացմանը: Կառավարության, մասնավորապես ՀՀ ՖՆ կողմից սցենարային վերլուծության միջոցով նշված ռիսկերին տրվել է քանակական արտահայտություն, և դրանց կառավարման համար ձեռնարկվել են համարժեք միջոցառումներ՝ լրացուցիչ «բարձիկների» ստեղծման տեսքով: Այդ «բարձիկները» վերաբերում են բյուջեի ծախսերում պահուստային ֆոնդի նախատեսմանը: Մասնավորապես, բյուջեի ընթացիկ ծախսերում 2026-2028թթ. նախատեսվել է պահուստային ֆոնդ ընդհանուր եկամուտների 12,9 %-ի չափով, որը կարող է օգտագործվել հարկային եկամուտների՝ սպասվածից ցածր լինելու պարագայում այդ չափով ծախսերի կրճատման համար:

Ծախսերի կանխատեսում

19. Մասիս համայնքի 2026-2028 թվականների ծախսերը ծրագրվել են 2026 թվականին՝ 8 193 043,9 հազար դրամի չափով, 2027 թվականին՝ 8 237 458,0 հազար դրամի չափով և 2028 թվականին 8 319 435,8 հազար դրամի չափով:

20. 2026 թվականի ծախսերի ամբողջ ծավալի 82,9 %-ը կամ 6 793 043,9 հազար դրամը բաժին է ընկնում ընթացիկ ծախսերին (ներառված չէ վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից կապիտալ ծախսերին հատկացումները), 17,1 %-ը կամ 1 400 000,0 հազար դրամը՝ ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով ծախսերին (ֆոնդային բյուջե),

21. Մասիս համայնքի 2026-2028 թվականի ծախսերի ծրագրում նախնական պլանավորմամբ կապիտալ ելքերից են հանդիսանում ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայությունների մասով 202 500,0 հազար դրամ կամ ընդհանուր ծրագրի 11,3 %-ը: Համայնքում ոռոգման համակարգերի կառուցման և նորոգման համար 3 տարվա համար ծրագրվել է 150 000,0 հազար դրամ կամ ընդհանուր ծրագրի 0,7 %-ը: Համայնքի բնակավայրերում գազաֆիկացման աշխատանքներ իրականացնելու համար՝ 150 000,0 հազար դրամ կամ ընդհանուր ծրագրի 0,7 %-ը: Համայնքային ճանապարհների ասֆալտապատման աշխատանքների 3 տարիների ծախսը ծրագրվում է 1 919 760,2 հազար դրամ կամ ընդհանուր ծրագրի 8,7 %-ը, բնակարանային շինարարության ոլորտում նախատեսված է 100 000,0 հազար դրամ կամ ընդհանուր ծրագրի 0,5 %-ը, համայնքային զարգացման ծրագրերին ուղղված է 150 000,0 հազար դրամ, կամ 0,7 %-ը, ջրամատակարարման համար առաջիկա 3 տարիներին նախատեսված է 100 000,0 հազար դրամ կամ ընդհանուր ծրագրի 0,5 %-ը, արտաքին լուսավորության աշխատանքների համար ծրագրվել է 127 739,8 հազար դրամ, կամ ծրագրի 0,6 %-ը, համայնքում հասարակական շենքերի կառուցման և կապիտալ նորոգման համար նախատեսված է 100 000,0 հազար դրամ կամ ընդհանուր ծրագրի 0,5 %-ը: Համայնքի ենթակայության տակ գտնվող նախադպրոցական հաստատությունների հիմնանորոգման և կառուցման համար նախատեսվում է 650 000,0 հազար դրամ կամ ընդհանուր ծրագրի 2,9 %-ը:

22. Ծրագրով նախատեսվել է պահուստային ֆոնդ 2026 թվականի համար 1 180 000,0 հազար դրամի չափով, որից հատկացումը ֆոնդային բյուջե կազմում է 900 000,0 հազար դրամ, հատկացման նույն չափը կպահպանվի նաև 2027, 2028 թվականներին:

23. Օրենսդիր և գործադիր մարմինների պահպանում ծրագրով ծախսերը ծրագրվել են հիմնականում հաշվի առնելով նախորդ և ընթացիկ տարվա ծախսերը: Այս ծրագրով նախագծում 2026 թվականին ծախսեր են նախատեսվել 1 292 025,8 հազար դրամ կամ ընդհանուր ծախսերի շուրջ 15,8 %-ը: Նշված ծրագրով նախատեսված ծախսերում էական տեսակարար կշիռ է կազմում աշխատավարձի ֆոնդը՝ 851 063,8 հազար դրամ: Աշխատավարձի ֆոնդի հաշվարկը իրականացվել է ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 28-րդ և 34-րդ հոդվածների դրույթներով, ինչպես նաև Մասիս համայնքի ավագանու 2024 թվականի նոյեմբերի 11-ի N 337-Ա և 2025 թվականի հունիսի 24-ի 183-Ա որոշումներով հաստատված հաստիքացուցակի հիման վրա: Պարգևատրման ֆոնդը նախատեսվել է 276 000,0 հազար դրամ: Էներգետիկ ծառայությունները ներառում են էլեկտրոէներգիայի և ջեռուցման ծախսերը, որոնք հաշվարկվել են հիմք ընդունելով նախորդ տարիների փաստացի ծախսերի ծավալների միջին ցուցանիշները, մասնավորապես, այս հոդվածով 2026 թվականին նախատեսվել է 54 000,0 հազար դրամ: Կոմունալ ծառայությունները ներառում են ջրամատակարարման և ջրահեռացման, ինչպես նաև վարչական շենքերի միջատազերծման հետ կապված ծախսերը և ծրագրվել են 6 000,0 հազար դրամի չափով: Կապի ծառայությունները ներառում են քաղաքային հեռախոսակապի, բջջային կապի, ինտերնետային և փոստային ծառայությունները: Բյուջետային ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգման այս հոդվածը ներառող բոլոր ծառայությունների համար ընդհանուր նախատեսվել է 10 202,0 հազար դրամ: Ապահովագրական ծախսերը նախատեսվել են 1 400,0 հազար դրամի չափով՝ հիմք ընդունելով «Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները, սահմանված գները և Մասիսի համայնքապետարանում հաշվառված մեքենաների քանակը: Ներքին գործուղումների գծով ծախսերի համար նախատեսվել է 500,0 հազար դրամ, իսկ Արտասահմանյան գործուղումների գծով՝ հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի «Ծառայողական գործուղման մեկնած աշխատողների գործուղման ծախսերի հատուցման համար կատարվող վճարումների նվազագույն և առավելագույն չափերն ու վճարման կարգը սահմանելու մասին» N 235-Ն որոշմամբ սահմանված նորմերը, ընթացիկ տարվա փաստացի ծախսերը, 2025 թվականին ծրագրված քանակական ցուցանիշները, նախատեսվել է 3 000,0 հազար դրամ հաշվի

առնելով կանխատեսվող գործուղումների քանակը: Համակարգչային ծառայությունների գծով ծրագրվել է 2 810,0 հազար դրամ՝ համակարգչային կառավարման տեղեկատվական համակարգչի սպասարկման, ինտերնետային կայք էջի սպասարկման և հաշապահական հաշվառման ծրագրի սպասարկման համար: Աշխատակազմի մասնագիտական զարգացման ծառայությունների համար նախատեսվել է 2 000,0 հազար դրամ: Թերթերի և ամսագրերի ձեռքբերման համար՝ 250,0 հազար դրամ: Ներկայացուցչական ծախսերի գծով ծրագրվել է 7 500,0 հազար դրամ՝ հաշվի առնելով տարվա ընթացքում հաժախակի համայնքապետարան այցելող պատվիրակությունները: Ընդհանուր բնույթի ծառայությունների գծով նախատեսվել է 8 500,0 հազար դրամ՝ քաղաքապետարանի աշխատակազմում փաստաթղթերի արխիվացման, կարման և կազմման, ինչպես նաև համակարգչային, հեռախոսային և կոնֆերենց համակարգերի սպասարկման ծառայությունների համար: Մասնագիտական ծառայությունների գծով նախատեսվել է 2 600,0 հազար դրամի չափով ծախս՝ հիմնականում համայնքապետարանի և վարչական նստավայրերի ջեռուցման համակարգերի հակահիդեհային ծառայության և գազասպառման համակարգերի տեխնիկական սպասարկման ծառայության համար: Շենքերի և կառույցների ընթացիկ նորոգման և պահպանման գծով ծրագրվել է 7 000,0 հազար դրամ՝ համայնքապետարանի և վարչական նստավայրերի վարչական շենքերի ընթացիկ նորոգման համար: Մեքենաների և սարքավորումների ընթացիկ նորոգման և պահպանման գծով ծրագրվել է 12 000,0 հազար դրամ՝ որը ներառում է համայնքապետարանի հաշվեկշռում հաշվառված ավտոմեքենաների, գույքի, համակարգչային տեխնիկայի և այլ սարքավորումների ընթացիկ նորոգումը և պահպանումը: Գրասենյակային նյութեր և հագուստ հոդվածով ծախսերը ծրագրվել են 13 200,0 հազար դրամ, որը նախատեսվել է հաշվի առնելով գործունեության համար անհրաժեշտ գրասենյակային նյութերը: Տրանսպորտային նյութերը ծրագրվել են 18 000,0 հազար դրամի չափով, որը նախատեսված է համայնքին պատկանող շահագործվող ավտոմեքենաների, ինչպես նաև որոշ բաժինների առանձնահատկություններով պայմանավորված աշխատակիցների անձնական ավտոմեքենաների ծառայողական նպատակներով օգտագործմանը հատկացվող վառելիքի համար: Կենցաղային և հանրային սննդի ծառայությունների գծով նախատեսվել է 4 000,0 հազար դրամ, որը հիմնականում նախատեսվում է տնտեսական ապրանքների ձեռք բերման նպատակով: Հափուկ նպատակային այլ նյութերի գծով ծրագրվել է 3 500,0 հազար դրամ: Այլ նպաստներ բյուջեից հոդվածով նախատեսվել է

8 000,0 հազար դրամ, որպես դրամական փոխհատուցում Մասիս համայնքի ավագանու անդամներին: Պարտադիր վճարների գծով՝ համայնքի հաշվեկշռում հաշվառված ավտոմեքենաների տեխնիկական գնման ծախսերի և տուրքերի վճարման համար ծրագրվել է 500,0 հազար դրամ:

24. Քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցման ծառայության գործունեության կազմակերպման (պատվիրակված լիազորություններ) ծրագրով ծրագրվել է 4 878,5 հազար դրամ ՔԿԱԳ-ի պահպանման ծախս, որի համար պետական բյուջեից որպես պատվիրակված լիազորության ծառայության իրականացման համար ծախսերի փոխհատուցում՝ հատկացումները կազմում է 3 998,0 հազար դրամ:

25. Ընդհանուր բնույթի այլ ծառայություններ ծրագրով նախատեսվել է 13 848,0 հազար դրամ համայնքների եկամուտների կառավարման էլեկտրոնային համակարգի տեխնիկական սպասարկման համար:

26. Ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայությունների ծրագրով նախատեսվել է 1 785 872,3 հազար դրամ, որը նախատեսված է բանկային ծառայությունների մատուցման համար՝ 4 500,0 հազար դրամ, համայնքի բոլոր բնակավայրերում տեղադրված տեսախցիկների անխափան աշխատանքն ապահովելու համար ինտերնետ կապի ծառայության համար 3 000,0 հազար դրամ, քաղաքացիների սպասարկման գրասենյակի հերթագրման սարքի ծրագրային ծախսարկման համար՝ 504,0 հազար դրամ, լրատվական ծառայությունների ձեռք բերման համար՝ 4 300,0 հազար դրամ, ամանորյա տոնական լուսավորման համար՝ 50 000,0 հազար դրամ, քաղաքի գլխավոր տոնաձառի մոնտաժման և ապամոնտաժման համար՝ 1 000,0 հազար դրամ, տրանսպորտային ծառայությունների համար՝ 15 000,0 հազար դրամ, ուսանողներին տեղափոխող տրանսպորտային ծառայության համար 60 000,0 հազար դրամ, համայնքում առկա տեսադիտման սարքերի կարգաբերման ծառայության սպասարկման համար՝ 7 000,0 հազար դրամ, պահնորդական ծառայության համար՝ 4 300,0 հազար դրամ: Համայնքի սեփականություն հանդիսացող հողերի քարտեզագրման, չափագրման ծառայությունների համար՝ 20 000,0 հազար դրամ, համայնքի սեփականություն հանդիսացող գույքի գնահատման համար՝ 3 000,0 հազար դրամ, համայնքային սեփականության շենքերի, շինությունների սեյսմիկ հետազոտության համար՝ 3 000,0 հազար դրամ: Զորակոչի և զորահավաքի ժամանակ համայնքի կողմից զորակոչիկներին առաջնային անհրաժեշտության պարագաների

տրամադրման համար 13 300,0 հազար դրամ, տոնական և հիշատակի օրերի և այլ դեպքերի համար նախատեսվել է ծաղկեպսակների և ծաղկային կոմպոզիցիաների ձեռք բերմանը՝ 3 000,0 հազար դրամ, դրոշների ձեռք բերման համար՝ 2 000,0 հազար դրամ: „Մասիսի կոմունալ տնտեսություն և բնակչության հատուկ սպասարկում,, ՀՈԱԿ-ին համայնքի վարչական տարածքում գտնվող համայնքային ենթակայության շենքերի և կառույցների ընթացիկ նորոգման համար սուբսիդիա՝ 75 000,0 հազար դրամ, գերեզմանների սպասարկման և պահպանման համար դրամաշնորհ՝ 148 200,0 հազար դրամ: Հայաստանի համայնքների միավորմանը անդամավճար՝ 2 000,0 հազար դրամ, Մասիսի ՏՏ զարգացման հիմնադրամին նվիրատվություն՝ 42 000,0 հազար դրամ: Այլ հարկեր՝ 100,0 հազար դրամ, պարտադիր վճարներին՝ համայնքի սեփականություն հանդիսացող գույքի իրավունքի գրանցման և դատական հայցադիմումների համար 5 500,0 հազար դրամ, վարչական սարքավորումների ձեռք բերման համար՝ 200 000,0 հազար դրամ, այլ սարք սարքավորումների ձեռք բերման համար՝ 2 500,0 հազար դրամ:

27. Գյուղատնտեսության ոլորտում անասնաբույժներին աշխատավարձ՝ 28 800,0 հազար դրամ, արտեզյան հորերի պոմպերի էներգետիկ ծախսերի համար՝ 18 000,0 հազար դրամ, հակակարկտային կայանի սպասարկման համար՝ 2 000,0 հազար դրամ, ագրոքիմիական քարտեզագրման աշխատանքների համար՝ 5 000,0 հազար դրամ

28. Ճանապարհների վերանորոգում, բարեկարգում և պահպանում ծրագրերով 2026 թվականին նախատեսվել է 649 760,2 հազար դրամ:

29. Աղբահանություն և սանիտարական մաքրում ծրագրին 2026 թվականին նախատեսվել է 486 072,7 հազար դրամ՝ աղբահանության վճարների հավաքագրումն իրականացնող պայմանագրային աշխատողների աշխատավարձի և Մասիս համայնքի աղբահանության, չնախատեսված վայրերից աղբի հեռացման և սանիտարական մաքրման համար, ինչպես նաև աղբահանության վճարների հաշվառման և հավաքագրման ծրագրի սպասարկման համար:

30. Շրջակա միջավայրի պաշտպանություն ծրագրով 2026 թվականին նախատեսվել է 68 737,6 հազար դրամ համայնքի կանաչապատ տարածքների խնամքի և համայնքում թափառող կենդանիների վնասազերծումը կազմակերպելու համար:

31. Համայնքային զարգացում ծրագրով 2026 թվականին նախատեսվել է ընդհանուր 50 000,0 հազար դրամ՝ որն ուղղվելու է մասնակցային բյուջետավորում ծրագրի շրջանակներում իրականացվող աշխատանքներին:
32. Արտաքին լուսավորության ցանցի շահագործման և պահպանման աշխատանքներ ծրագրով 2026 թվականին նախատեսվել է 317 739,8 հազար դրամ արտաքին լուսավորության ցանցի պահպանման և ընդլայնման համար, որից էներգետիկ ծախսերի համար՝ 150 000,0 հազար դրամ, ցանցի պասարկման պահպանման համար 40 000,0 հազար դրամ, համայնքում լուսավորության ցանցի ընդլայնման համար 122 739,8 հազար դրամ, ինչպես նաև լեդ լուսատուների ձեռք բերման համար՝ 5 000,0 հազար դրամ:
33. Առողջապահություն ծրագրով 2026 թվականին նախատեսվել է 5 000,0 հազար դրամ համայնքում գործող բուժամբուլատորիաներին աջակցություն տրամադրելու համար:
34. Սպորտային միջոցառումների կազմակերպում ծրագրով 2026 թվականին նախատեսվել է 31 500,0 հազար դրամ, որից համայնքում առկա այգիների և խաղահրապարակների նստարանների ընթացիկ նորոգման համար 1 500,0 հազար դրամ, սպորտային միջոցառումների համար նյութերի ձեռք բերում՝ 4 000,0 հազար դրամ, սպորտի բնագավառում տարվա ընթացքում լավագույն ցուցանիշներ ձեռք բերած մարզիկներին և մարզիչներին պարգևատրելու համար 25 000,0 հազար դրամ և պատվոգրերի ձեռք բերման համար 1 000,0 հազար դրամ:
35. Գրադարանային ծառայություններ ծրագրով 2026 թվականին նախատեսվել է 60 000,0 հազար դրամ՝ „Մասիսի քաղաքային կենտրոնական գրադարան ՀՈԱԿ,,-ին սուբսիդիա տրամադրելու համար:
36. Այլ մշակութային միջոցառումների կազմակերպում ծրագրով 2026 թվականին նախատեսվել է 187 000,0 հազար դրամ, որը նախատեսվում է համայնքում միջոցառումների անցկացման համար:
37. Կրոնական և հասարակական այլ ծառայություններ ծրագրով 2026 թվականին նախատեսվել է 7 000,0 հազար դրամ համայնքի եկեղեցիներին նվիրատվություն տալու համար:
38. Նախադպրոցական ուսուցում ծրագրով 2026 թվականին նախատեսվել է 1 600 000,0 հազար դրամ, որից համայնքում գործող թվով 27 նախադպրոցական հիմնարկներ

հաճախող գրեթե 2598 երեխաների պահպանման ծախսերին կհատկացվի սուբսիդիա 1 200 000,0 հազար դրամ, բյուջեից հատկացումները նախատեսվել են հաշվի առնելով երեխայի սննդի նորմատիվի պահպանումը՝ յուրաքանչյուրին օրական 450 դրամ հաշվարկով: 2026 թվականին ծրագրվում է նաև համայնքում գործող մի շարք մանկապարտեզների կառուցում և հիմնանորոգում, որի համար նախատեսվել է՝ 400 000,0 հազար դրամ:

39. Միջնակարգ կրթության ծրագրով 2026 թվականին նախատեսվում է 45 809,0 հազար դրամ՝ համայնքում գործող հանրակրթական դպրոցներին աջակցություն տալու նպատակով, ինչպես նաև երեխաներին դպրոց տեղափոխող ավտոբուսների վարորդներին աշխատավարձ վճարելու համար:

40. Արտադպրոցական դաստիարակություն ծրագրով 2026 թվականին նախատեսվել է 274 000,0 հազար դրամ: Ծրագիրը ներառում է համայնքի ենթակայության երաժշտական, սպորտի, մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոնի և գեղարվեստի դպրոցների սուբսիդավորումը:

41. Սոցիալական հատուկ արտոնություններ ծրագրով 2026 թվականին նախատեսվում է 80 000,0 հազար դրամ, որից սոցիալապես անապահով ընտանիքներին սոցիալական աջակցության ծառայության իրականացման համար՝ 78 200,0 հազար դրամ, համայնքում գործող բարեգործական կազմակերպություններին նվիրատվություն՝ 1 800,0 հազար դրամ:

Ընդհանուր առմամբ 2026 թվականի համար ներկայացված ընթացիկ ծախսերը ծրագրվում է նախատեսել նաև 2027 թվականին՝ սահմանելով համամասնորեն 0,5 % ծախսերի աճ 2026 թվականի նկատմամբ և 1,0 % ծախսերի աճ 2028 թվականին 2027 թվականի նկատմամբ:

42. Պահուստային ֆոնդը 2026 թվականի համար նախատեսվում է 1 180 000,0 հազար դրամ, որից հատկացում ֆոնդային բյուջե 900 000,0 հազար դրամ, 2027 և 2028 թվականներին ևս նախատեսվում է պահուստային ֆոնդ, որից յուրաքանչյուր տարի ևս 900 000,0 հազար դրամ հատկացում, որոնք կուղղվեն ֆոնդային բյուջեի կապիտալ ծախսերին:

**Մասիս համայնքի 2026- 2028 թվականների միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրի
եկամուտները և իրականացվող կապիտալ ծախսերը ամփոփ տեսքով.**

Աղյուսակ 1

Համայնքի 2026-2028թթ բյուջեի մուտքերի կանխատեսումը

Հազար դրամ

Ծավալը բյուջեում
%-ով

Հ/Հ	Մուտքերի անվանումը	2026թ. կանխ	2027թ. կանխ	2028թ. կանխ	2026	2027	2028
1	Բյուջետային մուտքեր՝ ընդամենը	7 293 043,50	7 337 458,00	7 419 435,70			
	Վարչական բյուջեի մուտքեր ընդամենը	6 793 043,90	6 987 458,00	7 069 435,70	93,14	95,23	95,28
2	Գույքային հարկեր անշարժ գույքից	623 063,20	645 469,10	700 508,20	8,5	8,8	9,4
3	Գույքահարկ փոխադրամիջոցներից	1 175 048,40	1 356 800,00	1 455 216,00	16,1	18,5	19,6
4	Տեղական տուրքեր	181 186,80	172 751,40	175 717,80	2,5	2,4	2,4
5	Պետական տուրքեր	21 000,00	24 500,00	26 000,00	0,3	0,3	0,4
6	Այլ եկամուտներ	599 299,90	594 491,90	518 548,10	8,2	8,1	7,0
7	Պետական բյուջեից տրամադրվող այլ դոտացիաներ	4 193 445,60	4 193 445,60	4 193 445,60	57,5	57,2	56,5
	Ֆոնդային բյուջեի մուտքեր ընդամենը	1 400 000,00	1 250 000,00	1 250 000,00			
8	Համայնքի սեփականություն հանդիսացող գույքի օտարումից մուտքեր	500 000,00	350 000,00	350 000,00	6,9	4,8	4,7
9	Վարչական և ֆոնդային բյուջեների տարեսկզբի մնացորդ				0,0	0,0	0,0
10	Հատկացում վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից	900 000,00	900 000,00	900 000,00	12,3	12,3	12,1
11	Կապիտալ սուբվենցիաներ	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՖԻՆԱՆՍԱԴԵՍ ԱՊԱՀՈՎՎԱԾ ԿԱՊԻՏԱԼ ԾՐԱԳՐԵՐ

					հազար դրամ			
		2026թ.	2027թ.	2028թ.	Համայնքի բյուջե	Պետական բյուջե	Համաֆինանսավորում	Գործուսական դասակարգում
	Ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայություններ	202 500,00	100 000,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00	
1	Վարչական սարքավորումներ	200 000,00	100 000,00	150 000,00				01,6,1
2	Այլ սարք, սարքավորումներ	2 500,00						01,6,1
	Ուղղում	0,00	100 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	
3	Մասիս համայնքի բնակավայրերում ոռոգման ցանցերի կառուցում և հիմնանորոգում		100 000,00	50 000,00	0,00	0,00		04,2,4
	Նախնական զազ	0,00	50 000,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	
4	Մասիս համայնքի բնակավայրերում գազաֆիկացման աշխատանքներ		50 000,00	100 000,00	0,00	0,00		04,3,2
	Ճանապարհային տրանսպորտ	619 760,20	600 000,00	700 000,00	0,00	0,00	0,00	
5	Մասիս համայնքում ասֆալտապատման աշխատանքներ	619 760,20	600 000,00	700 000,00				04,5,1
6	Մասիս քաղաքի փողոցների անձրևաջրերի հեռացման համակարգերի հիմնանորոգում							04,5,1
	Բնակարանային շինարարություն	0,00	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	
7	Մասիս համայնքում բազմաբնակարան շենքերի տանիքների հիմնանորոգում		50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	06,1,1
	Համայնքային գարգացում	50 000,00	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	
8	Մասնակցային բյուջետավորում	50 000,00	50 000,00	50 000,00				06,2,1
	Ջրամատակարարում	0,00	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	

9	Մասիս համայնքում խմելու ջրագծերի կառուցում և հիմնանորոգում		50 000,00	50 000,00				06,3,1
	Փողոցների լուսավորում	127 739,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
10	Մասիս համայնքում փողոցների լուսավորության ցանցի կառուցում /սուբվենցիա/	122 739,80						06,4,1
11	LED և արևային լուսատուների ձեռք բերում	5 000,00						
	Մշակույթի տներ	0,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	
12	Մասիս համայնքում հասարակական շենքերի կառուցում և կապիտալ նորոգում /մշակույթի տներ սուբվենցիա/			100 000,00				08,2,4
	Նախադպրոցական կրթություն	400 000,00	250 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
13	Մասիս համայնքում մանկապարտեզների կառուցում և կապիտալ նորոգում/սուբվենցիա/	400 000,00	250 000,00					09,1,1
	Ընդամենը	1 400 000,00	1 250 000,00	1 250 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ՝

Դ. ՀԱՄԱՐԱԶՈՒՄՅԱՆ